

islab

www.islab.fi

- Terveystieteiden ammattilaiselle
- Mikrobiologian tilastoja

Mikrobilääkeresistenssi Pohjois-Savon sairaanhoitopiirissä 2020

Kliinisesti tärkeimmät bakteerilajit ja näytelaadut
Yksi kyseisen lajin bakteerikantalöydös/potilas

Herkkymäärittämisstandardi: EUCAST

HUOM! SIR-tulkinnat vuonna 2020 käytössä olleen
"vanhan" I-määrittelyn mukaisesti, eli I =
intermediate = välimuotoinen herkkyys.

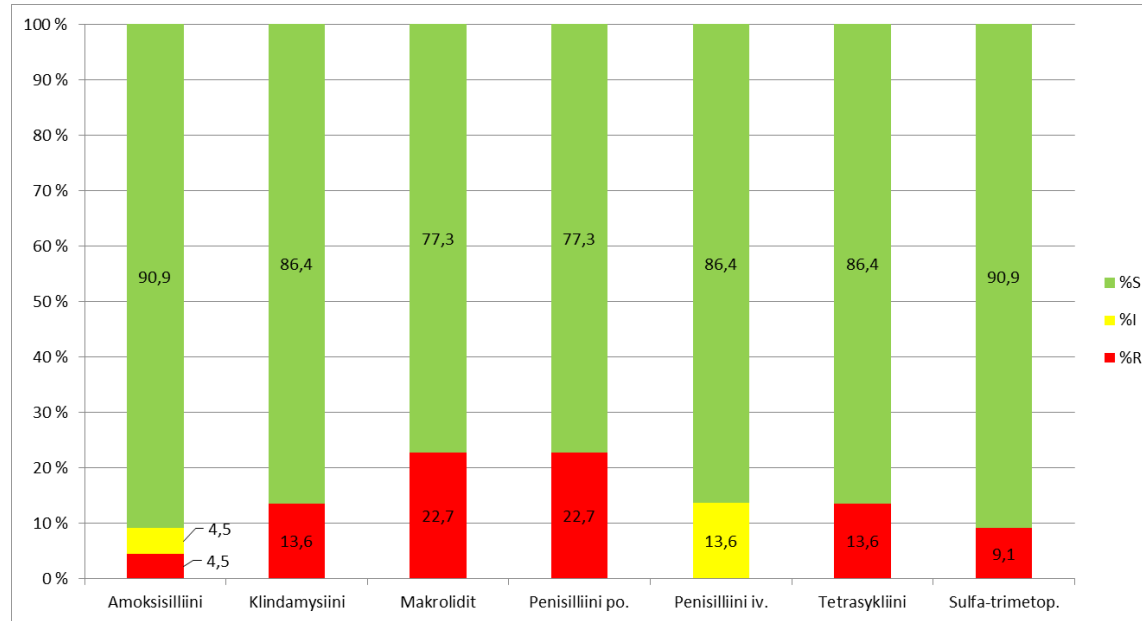
ITÄ-SUOMEN LABORATORIOKESKUKSEN
LIIKELAITOSKUNTAYHTYMÄ

Huomautuksia

- ☒ Vuonna 2020 COVID-19-pandemian myötä etenkin respiratoristen bakteerien (*Str. pneumoniae*, *H. influenzae* ja *M. catarrhalis*) löydösmäärät (n) ovat jääneet selvästi aikaisempaa vähäisemmiksi. Ko. mikrobin kohdalla antibioottiherkkyytilanteen vertaaminen edellisiin vuosiin onkin haasteellista sattuman voidessa aiheuttaa merkittävää vaihtelua pienillä löydösmäärillä (n). Poikkeusolot ovat myös voineet vaikuttaa siihen, että ESBL-kantoja todettiin tänä vuonna totuttua vähemmän.
- ☒ Tässä raportissa SIR-tulkinnat on tehty vuonna 2020 käytössä olleen "vanhan" I-määritelmän mukaisesti, eli I = *intermediate* = välimuotoinen herkkyys.

***Streptococcus pneumoniae* = pneumokokki**
märkänäytteet, ≤ 5-vuotiaat
(n=22)

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
2020

Verrattuna edelliseen vuoteen on kuvassa esitettyjen antibioottien herkkyytilanne oleellisesti ennallaan. Vuonna 2020 penisilliiniherkkyys siirryttiin ilmoittamaan erikseen per os ja iv-annosteluille, minkä vuoksi kuvaaja näyttää penisilliinin osalta erilaiselta verrattuna aikaisempiin raporteihin. Penisilliiniresistenssilanteessa ei kuitenkaan ole tapahtunut oleellista muutosta.

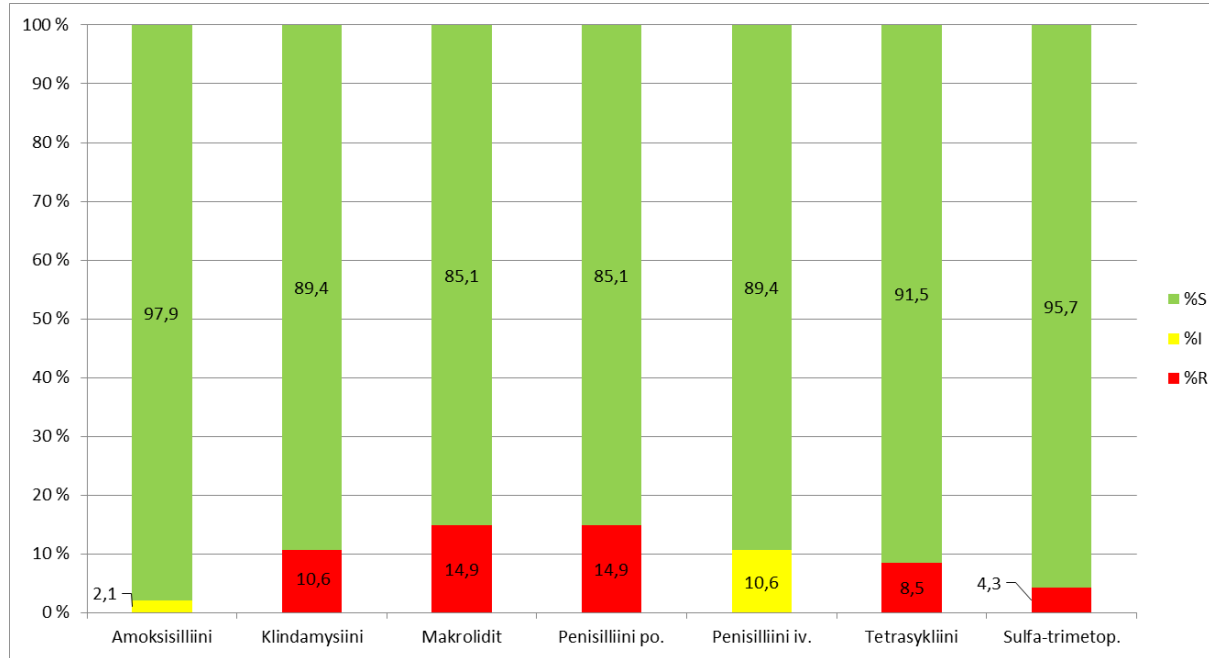
makrolidit = erytromysiini, roksitromysiini, klaritromysiini, atsitromysiini

Pneumokokille penisilliini-I tulkitaan meningiitissä R:ksi ja muissa infektioissa S:ksi.

***Streptococcus pneumoniae* = pneumokokki**
märkänäytteet, ≥6-vuotiaat
(n=47)

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
2020

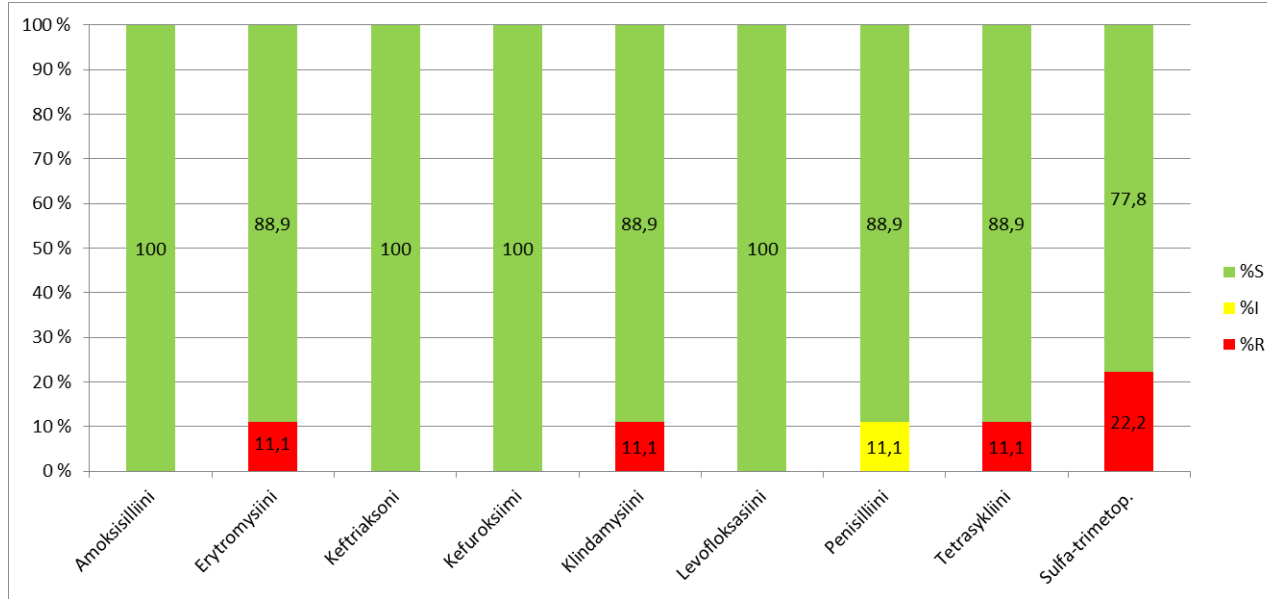

Myös tässä ikäryhmässä resistenssitilanne oleellisesti ennallaan ottaen huomioon vuodesta 2019 lähes puolittuneen löydösmäärän. Vuonna 2020 penisilliiniherkkyys siirryttiin ilmoittamaan erikseen per os ja iv-annosteluille, minkä vuoksi kuvaaja näyttää penisilliinin osalta erilaiselta verrattuna aikaisempiin raporteihin. Penisilliiniresistenssitilanteessa ei kuitenkaan ole tapahtunut oleellista muutosta.

***Streptococcus pneumoniae* = pneumokokki**
veriviljely
(n=9)

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
2020

Invasiivisista pneumokokki-infektioista eristetyt kannat olivat varsin herkkiä. Löydösmäärä jäi pieneksi tänä vuonna, minkä vuoksi vertailu edellisiin vuosiin on vaikeaa.

Pneumokokille penisilliini-I tulkitaan meningiitissä R:ksi ja muissa infektioissa S:ksi.

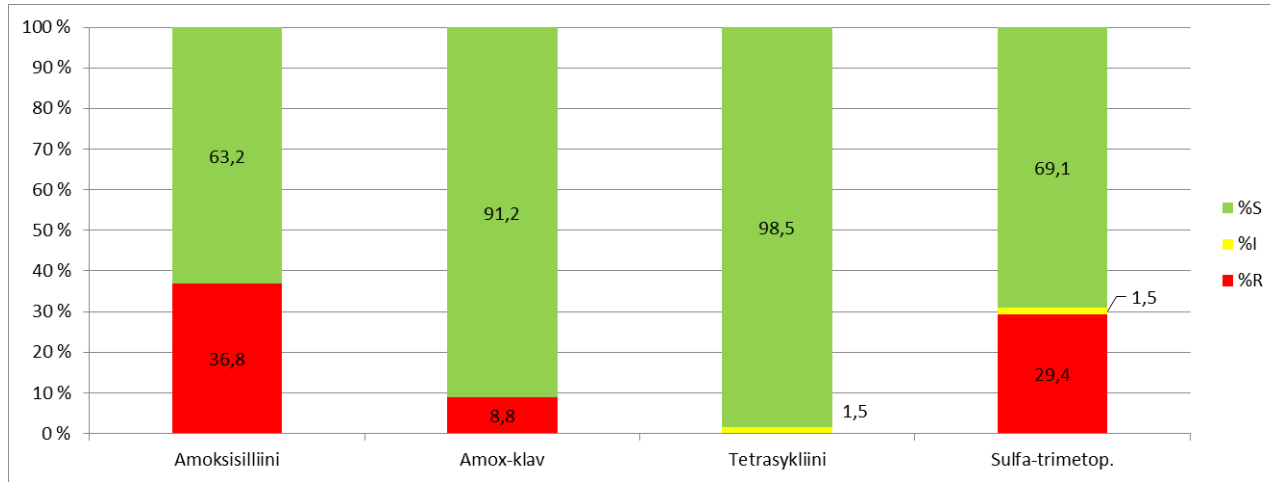

Haemophilus influenzae

kaikki näytelaadut: veriviljely, märkänäytteet
(n=68)

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
2020

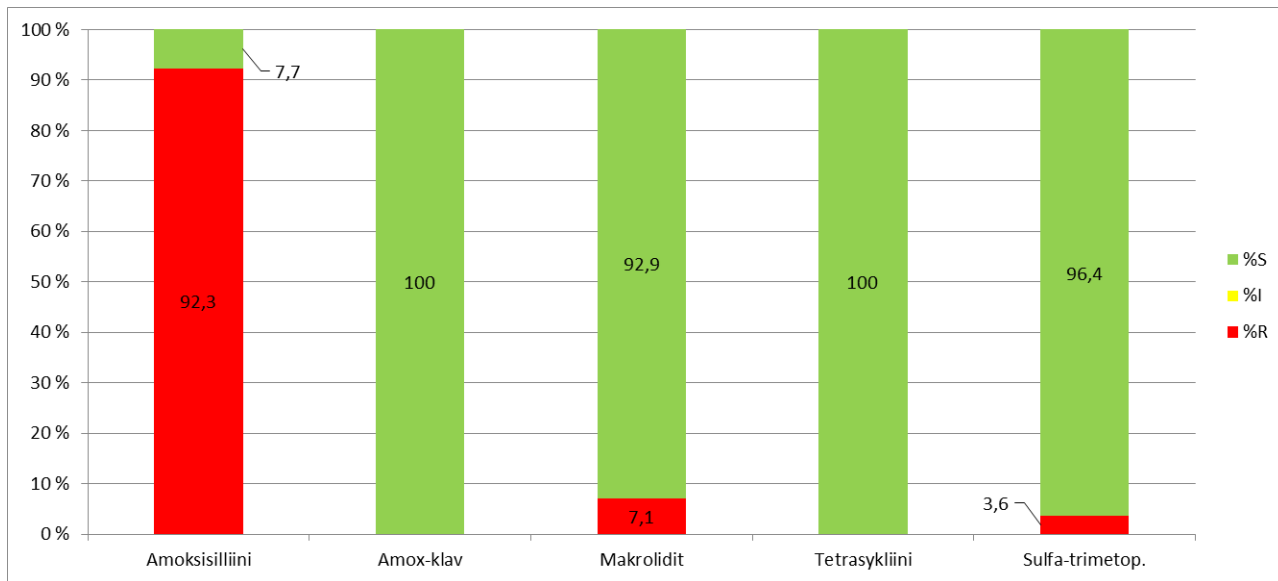
islab

Resistenssi amoksisilliinille vaikuttaa olevan mittaustarkkuuden rajoissa oleellisesti ennallaan vuoteen 2019 verrattuna (2019: 34,5 %, 2018: 25,5 %, 2017: 25,5 %), mutta amoksisilliini-klavulaanin hapon herkkyystilanne näyttää aikaisempaa paremmalta (2019: 23,4 %, 2018: 18,2 %, 2017: 15,3 %). Tähän voi kuitenkin vaikuttaa pienehköksi jäänyt löydösmäärä (2019: n=172). Asia ei muutenkaan ole yksiselitteinen: Beetalaktaameille (amoks, amoks-klav) matala-asteisesti resistenttien PBP3-mutaatiokantojen tiedetään yleistyvän, mutta juuri niiden kohdalla herkkyysmäärittäminen toimii epävarmasti. Lisäksi matala-asteisen resistenssin kliininen merkitys on epäselvä. Tästä syystä näiden lääkkeiden kliininen teho saattaa olla kuvaajassa esitettyä parempi.

Moraxella catarrhalis
märkänäytteet
(n=28)

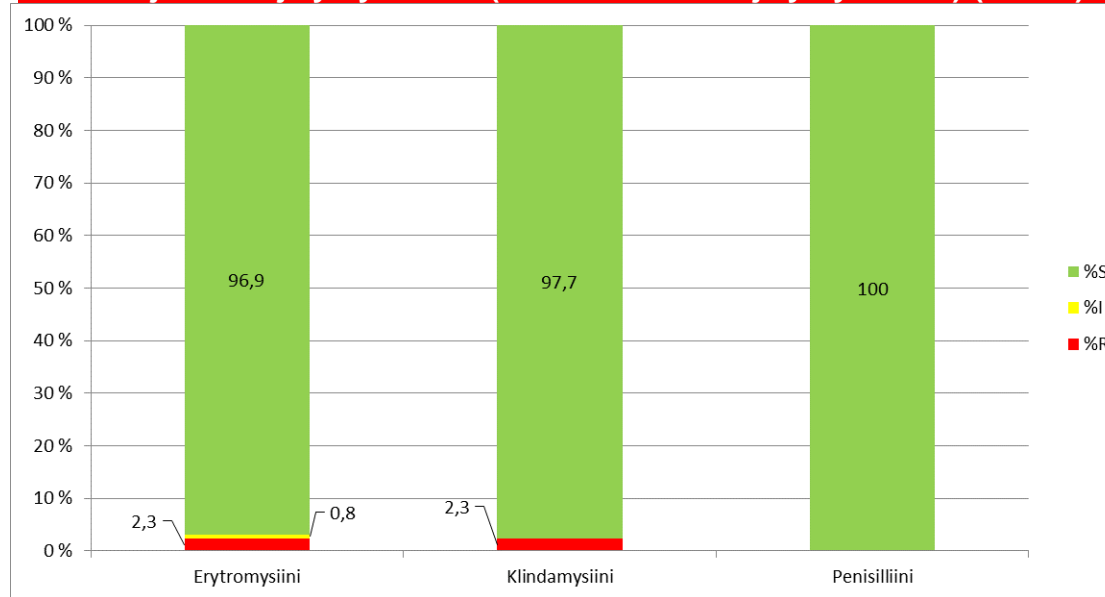
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
2020

*Moraxella catarrhalis*in herkkyys esitettyjä antibiootteja kohtaan on säilynyt oleellisesti ennallaan.

Märkä- ja veriviljelylöydökset (ei sisällä nieluviljelylöydöksiä) (n=132)

Märkänäytteistä ja veriviljelyistä kasvaneiden A-streptokokkien herkkyys on ennallaan edellisvuosiin verrattuna.

Pseudomonas aeruginosa

kaikki näytelaadut: veri, virtsa, märkänäytteet

(n=683)

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

2020

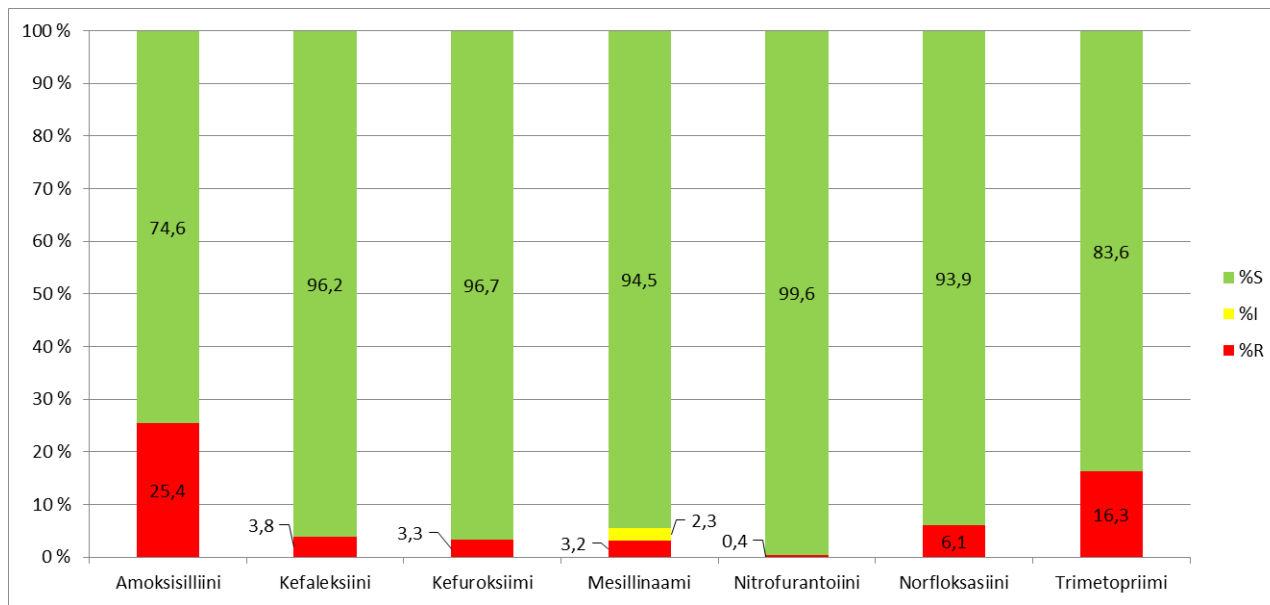
Resistenssitilanteessa ei muutoksia.

Karbapenemaasia tuottavia sairaalahygieenisesti merkittäviä *Ps. aeruginosa* -kantoja ei löytynyt, joten resistenssi meropeneemille on johtunut muista mekanismeista.

E. coli
virtsaviljely
(n=8062)

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
2020

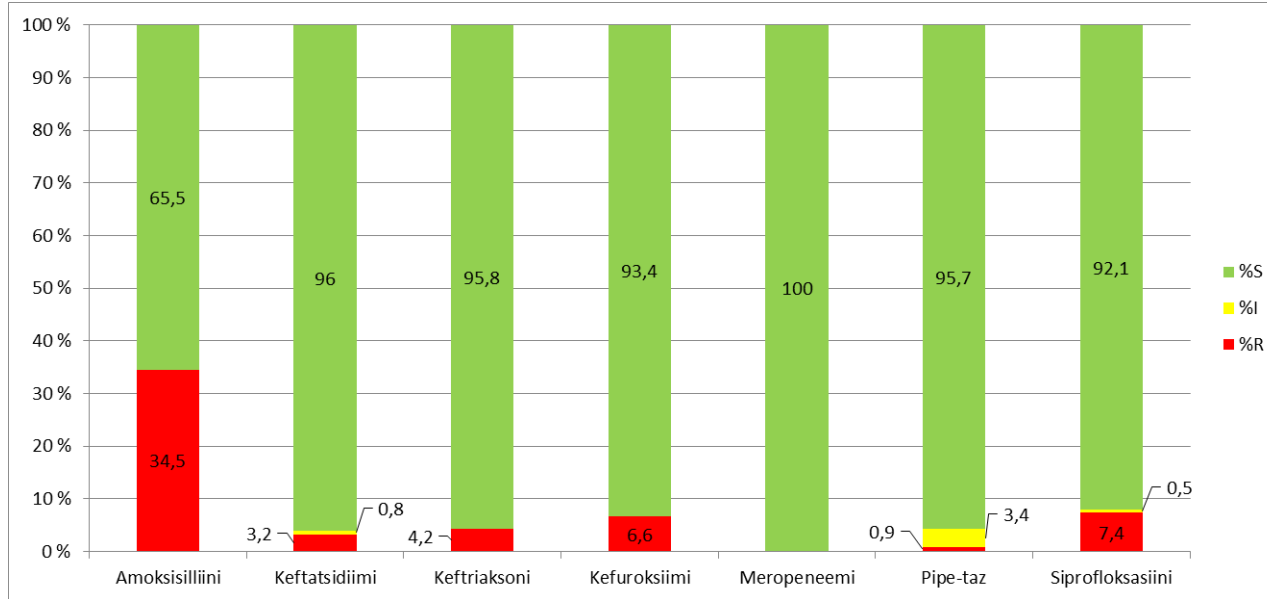
ESBL-kantoja oli 2,4 % virtsaviljely-*E.coli*-kannoista, mikä on samaa tasoa kuin edellisvuosina (2019: 2,8 %, 2018: 2,9 %, 2017: 3,0 %, 2016: 3,0 %, 2015: 3,0 %).

ESBL-kantojen mesillinaami-herkkyys on vastattu I-tulkinnalla silloin, kun herkkyysmäärittäyksessä saatu arvo on S-alueella.

E. coli
veriviljely
(n=379)

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
2020

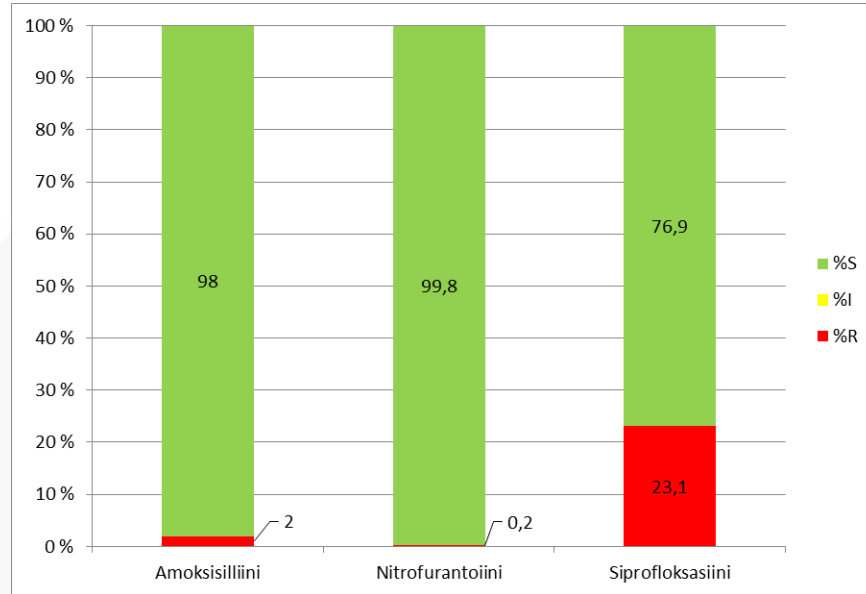

ESBL-kantoja oli 4,0 % veriviljely-*E. coli*ista, mikä on samaa suuruusluokkaa kuin edellisvuosina (2019: 6 %, 2018: 3,6 %, 2017: 5,9 %, 2016: 4,2 %, 2015: 7,2 %, 2014: 3,4 %, 2013: 8,2 %).

Enterococcus faecalis
virtsaviljely
(n=1148)

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
2020

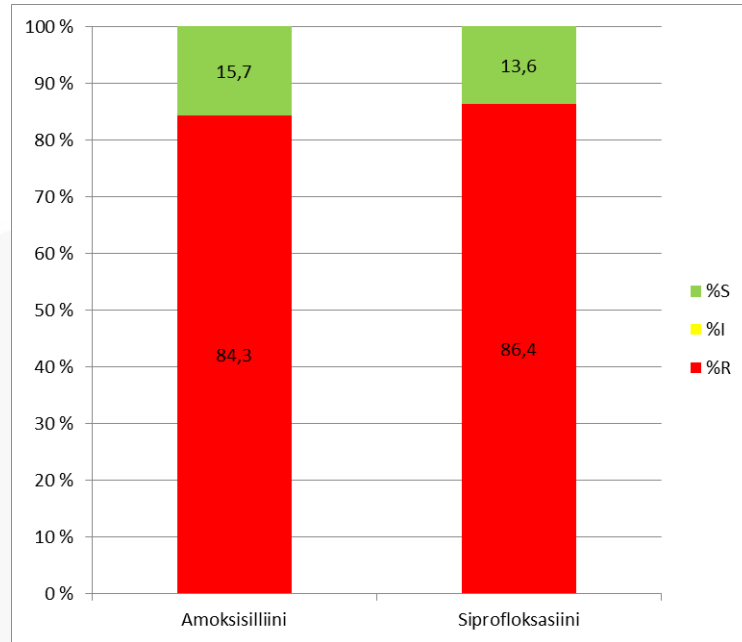

Herkkyytilanne oleellisesti ennallaan.

Enterococcus faecium
virtsaviljely
(n=140)

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
2020

Herkkyystilanne oleellisesti ennallaan.

PSSHP: uudet MDR-löydökset

Uusien potilaiden lukumäärä (infektio tai kantajuus)

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
ESBL E.coli	120	162	187	201	196	186	157	186	141
ESBL K.pneumoniae	26	24	16	20	16	15	6	4	5
CPE	4	5	4	2	3	2	0	0	0
CP	0	0	0	0	0	1	0	0	0
MRSA	25	36	40	68	49	79	51	30	30
VRE	3	2	25	29	0	4	0	1	0

ESBL = extended spectrum betalactamase = laajakirjoista beetalaktamaasia tuottava kanta

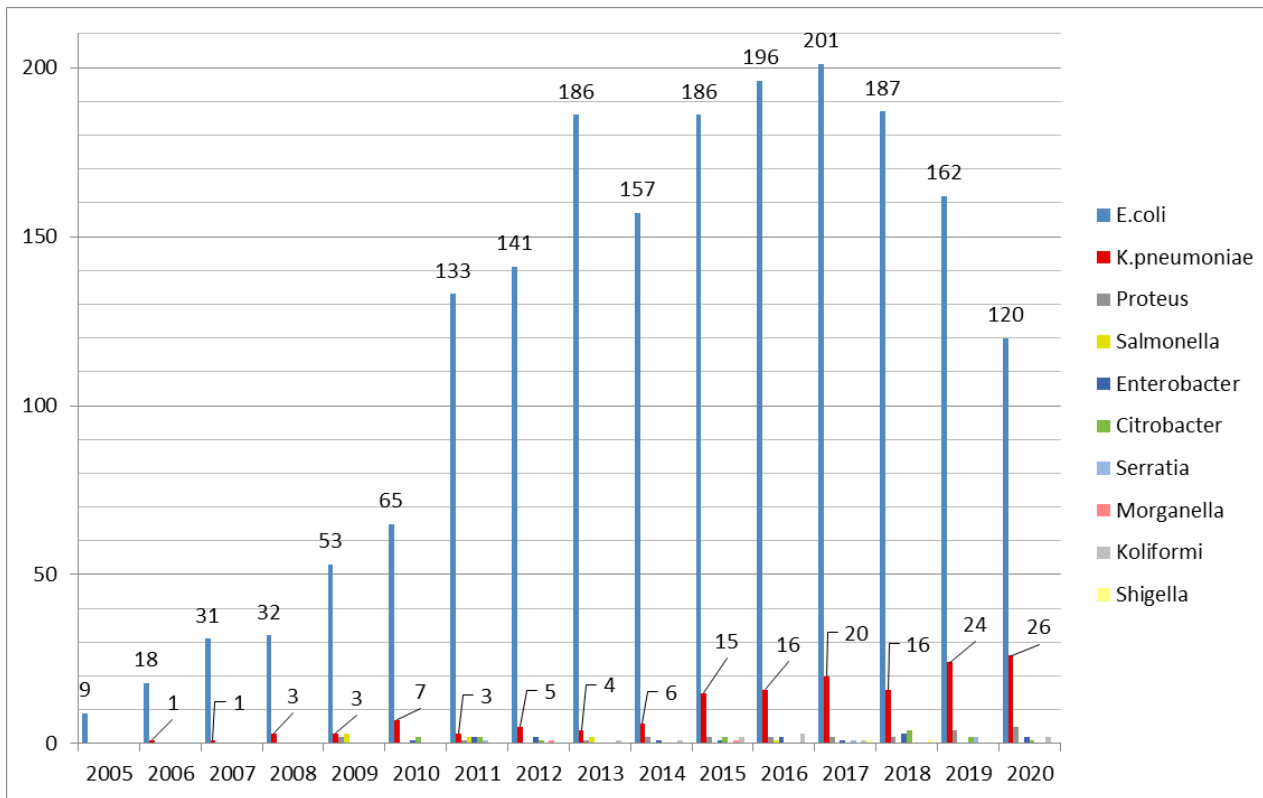
CPE = carbapenemase producing *Enterobacteriaceae* = karbapenemaasia tuottava *Enterobacteriaceae*-heimon kanta

CP = carbapenemase producer = karbapenemaasia tuottava *Pseudomonas aeruginosa* tai *Acinetobacter*-laji

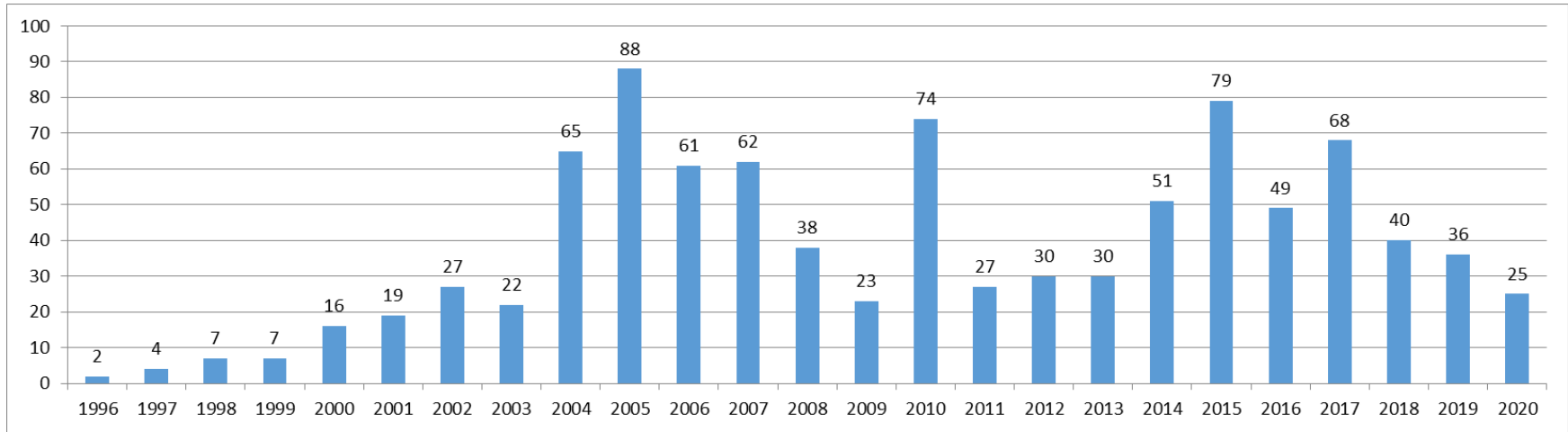
MRSA = methicillin resistant *Staphylococcus aureus*

VRE = vancomycin resistant *Enterococci*

PSSHP: uudet ESBL-potilaat (infektio tai kantajuus, lkm/vuosi)

PSSHP: uudet MRSA-potilaat (infektio tai kantajuus, lkm/vuosi)

PSSHP: uudet VRE-potilaat (infektio tai kantajuus, lkm/vuosi)

